

DOEN OF NIET(S) DOEN?

Bewonersavond georganiseerd door het Bewonersoverleg Lunetten (BOL)

Utrecht, Musketon, 21 januari 2013,

Wat willen de bewoners van Lunetten aan bovenwettelijke maatregelen tegen geluidsoverlast en luchtvervuiling langs de snelwegen A12 en A27 en het knooppunt Lunetten, nu uitbreiding van de A27 gepland is? Wat leeft er aan ideeën, en hoe denken bewoners hierover? **Het doel** van de bewonersavond was om daar inzicht in te krijgen.

Tijdens deze avond in het de Musketon was Rijkswaterstaat aanwezig om toe te lichten wat zij aan maatregelen kunnen bieden *binnen de wettelijke kaders*. Ook was er een voorbeeld van een geslaagd bewonersinitiatief uit Montfoort, om te bewijzen dat zo'n initiatief kansrijk kan zijn.

Daarnaast werden vier nieuwe voorstellen gepresenteerd met bovenwettelijke maatregelen, het eerste door een professionele instantie, de overige door creatief denkende particulieren:

De Duurzame Weg

The Living Wall

De 'Gorges van Lunetten'

Groene Daken

Op deze avond gaat het vooral om de weerklank die ze deze projecten vinden. Hoe reëel zijn ze in de ogen van de aanwezigen? Is er onder hen voldoende draagvlak voor een of meer van deze projecten, om de voorgestelde oplossing verder te onderzoeken? En bovenal: *aan welke criteria* moet een project vooral voldoen, wil het *geaccepteerd* worden?

Hiermee is nog niet gezegd dat bewoners straks ook zullen kiezen voor een van de hier gepresenteerde oplossingen. De mate waarin ze aan de acceptatiecriteria voldoen zal grote invloed hierop hebben.

De avond werd afgesloten met een stemming over de vraag of er **draagvlak is voor verder onderzoek**. Aan de stemming namen ruim 100 bewoners deel. De overgrote meerderheid stemde *vóór* voortgezet onderzoek naar initiatieven en alternatieven zoals hier werden voorgesteld. Plusminus zes bewoners stemden niet voor, of onthielden zich van stemming.

Dé motivatie achter de projecten is de gezondheid van de mensen die rond de wegen en het knooppunt wonen. Veel waarde wordt gehecht aan schone lucht. Oplossingen

moeten minimaal ertoe leiden dat de lucht werkelijk schoner wordt. Gezondheid is van het grootste belang.

Een andere beweegreden is het wantrouwen jegens Rijkswaterstaat (RWS) als vertegenwoordiger van de overheid. Men vraagt zich af of RWS voldoende zorgt voor het verbeteren van de huidige luchtkwaliteit en het verminderen van de geluidshinder. Sceptisch is men over de wijze waarop inspraak tot nu toe is geregeld, en of het park straks daadwerkelijk gespaard wordt.

Het gaat niet alleen om de inwoners van Lunetten.

Een oplossing moet niet alleen een positief effect hebben op de hele wijk, maar ook voordelig zijn voor de bewoners aan de overkant van wegen en knooppunt. Samenwerking met gemeentes rond het knooppunt (Houten en Nieuwegein), het recreatiegebied en het bedrijventerrein Laagraven is belangrijk. Samen moeten we de ruimte gaan inrichten.

Vergelijkbare situaties als in Lunetten komen ook elders in Nederland voor. Wij kunnen leren van elders toepaste maatregelen en zodoende tot betere oplossingen komen. Mogelijk kan Lunetten een proeflocatie worden.

Ook is er aandacht nodig voor de effecten van maatregelen op *het gebruik van de wegen*. Welke effecten heeft het gebruik van bepaalde materialen op de veiligheid van het weggebruik? Kunnen hulpdiensten de automobilisten goed bereiken als er ongelukken gebeuren?

Een snelweg werkt als een barricade: hij scheidt gebieden van elkaar. Maatregelen (tegen geluidsoverlast en luchtvervuiling) kunnen dit effect ook hebben of zelfs versterken.

Een gewenste maatregel heft die barricades juist op, waardoor gebieden en bewoners weer met elkaar worden verbonden. Wijkbewoners kunnen dan beter profiteren van de recreatiefunctie van het buitengebied. Voor bewoners aan de randen van het buitengebied worden de faciliteiten van de wijk toegankelijk, per fiets of te voet.

Hiermee komen we op de *gebruikers van een oplossing*. Anders gezegd: wie heeft er baat bij bepaalde oplossingen? Valt de keuze op een gebouw met een woon-, verblijf- of werkfunctie (zoals The Living Wall), dan moeten we ook rekening houden met de gezondheid van de gebruikers daarvan. Stel dat er aan die eisen voldaan kan worden, dan kan woonruimte tot de mogelijkheden behoren. (Mits dit niet meer verkeersdruk in de wijk en het park tot gevolg heeft.)

Acceptatiecriteria en effecten van de maatregelen

Het effect van een maatregel moet aantoonbaar zijn, zodat schijnoplossingen worden

voorkómen.

Wanneer er gekozen zou moeten worden tussen maatregelen voor een zuivere lucht en maatregelen tegen een teveel aan geluid, dan kiest men voor het eerste.

De gepresenteerde ideeën laten zien dat een idee dat de luchtkwaliteit verbetert, vaak ook de geluidsoverlast terugdringt. Andersom is dit niet het geval. Een beperking is dat de vermindering van het verspreiden van schadelijk stoffen slechts kan over een beperkte afstand; onvoldoende om de gehele wijk te beschermen. Enkel het compleet overdekken van de weg lijkt effectief.

De bijeenkomst was niet gericht op de verkeerstechnische oplossingen. Bezoekers merkten echter op dat er breder gekeken moet worden. Bijvoorbeeld het terugdringen van het vrachtverkeer.

Park de Koppel

De bijdrage van het park aan gezondheid en een goede leefomgeving wordt hoog gewaardeerd. Natuur zo dicht bij huis is voor velen cruciaal geweest voor een woonkeuze in Lunetten. Ingrepen mogen beslist niet ten nadele van het park uitvallen, ook niet tijdens een bouwfase. Liefst verandert er niets in het park.

De omvang van het park mag dan ook niet afnemen. Integendeel: uitbreiding van het park door een project is juist positief. Maar een uitbreiding of een project mag niet leiden tot verkeerstoename in de wijk of in de groenvoorzieningen. Bij de keuze van een gebruiksfunctie en de ontsluiting hiervan, moet hiermee absoluut rekening worden gehouden.

Veranderde functie van het park mag wel leiden tot een groter gebruik ervan maar niet tot overlast door die gebruikers. Het park is vooral een wandelgebied waar je geniet van omgeving, flora en fauna. Het is een rustgebied voor mensen.

Aan het uiterlijk, de architectuur, van een project (gebouw) gezien vanuit het park worden eisen gesteld. Het mag niet 'lelijk' zijn en niet het effect hebben van het omsluiten van het park. Het weidse gevoel van buiten de stad zijn wil men behouden en het liefst nog versterken.

Haalbaarheid van de illustraties

De gepresenteerde projecten zijn alle kostbaar. Opbrengsten, gegenereerd door de oplossing zelf, zijn nodig om de kosten te dekken. Bijvoorbeeld door energiewinning. Een of meer eigenaars (aandeelhouders) zijn nodig. Wanneer oplossingen besparingen opleveren (bijvoorbeeld in het wegonderhoud), dan kunnen deze besparingen mede worden ingezet.

Verder zijn er over een aantal voorgestelde oplossingen vragen over de technische haalbaarheid.

Geen enkel gepresenteerde illustratie wordt gezien als voldoende oplossend op zichzelf. Er zijn voorstellen gedaan van combinaties van (diverse onderdelen van) de gepresenteerde oplossingen.

Opvallend vindt men dat bijvoorbeeld De Duurzame weg nog nergens is gerealiseerd, terwijl het toch een ultieme oplossing benadert. Waar zitten de verborgen gebreken, de 'addertjes onder het gras'?

Samenwerking met andere belanghebbende zoals bedrijven en de overheid (RWS).

Het is inspirerend om samen naar oplossingen te zoeken, gebruikmakend van lokale kennis, in plaats van achterover te leunen. Een oplossing moet bij voorkeur innovatief zijn, een win-win-situatie opleveren en financieel rendabel zijn. Hierdoor zijn bedrijven ook nodig is omdat RWS (lees: overheid) niet wil meebetalen; althans dat is de indruk.

En nu verder ...

Een volgende nodige stap kan zijn: nóg beter samenvatten wat bewoners nu eigenlijk belangrijk vinden, wat ze precies willen. Dit is ook belangrijk voor de bedenkers van oplossingen.

Het lijkt erop dat de bewoners eenstemmig zijn. Daarbij moeten we bedenken dat veel termen zijn niet gedefinieerd. Bijvoorbeeld: wat is 'mooi' of 'lelijk'? Hoeveel gebruikers heeft het park echt? Tijdens de avond bleek dat men hier niet eenduidig tegenaan kijkt. In een vervolg zal hierover nog veel meer van gedachten gewisseld moeten worden. Niet alleen in woorden, want die zijn niet duidelijk genoeg. Er zijn ook duidelijke beelden, schetsen en tekeningen nodig waarop men kan reageren.